

Aan de leden**Datum**

12 mei 2021

Kenmerk

TRE/U202100375

Lbr. 21/035

Telefoonnummer

070 373 8393

Bijlage(n)

1

Onderwerp

Lachgas

Geachte leden van college en gemeenteraad,

Het oneigenlijk gebruik en de verkoop van lachgas vormt een niet te onderschatten probleem bij voornamelijk jongeren. Het geeft gezondheidsrisico's en veroorzaakt hinder en overlast.

In de VNG-ledenbrief 'Lachgas' van 14 mei 2020, <https://vng.nl/brieven/lachgas> gingen we in op de gevaren van oneigenlijk gebruik van lachgas en zetten we uiteen welke mogelijkheden de Model-APV biedt om hiertegen te kunnen optreden. Bij onze jaarlijkse zomerupdate van de Model-APV (2020) hebben wij hiernaast nog een specifieke APV-voorbeeldbepaling¹ opgenomen.

Tegelijkertijd was de verwachting dat er eind 2020 een landelijke aanpassing van de opiumwetgeving zou hebben plaatsgevonden door lachgas aan lijst II bij de Opiumwet toe te voegen en de eigenlijke toepassingen van lachgas van het Opiumwetverbod uit te zonderen².

Het wetgevingsproces duurt echter langer dan voorzien. Vanwege de demissionaire status van het kabinet zal het besluit over het tot stand brengen van regelgeving op het gebied van het voorgenomen lachgasverbod worden overgelaten aan een nieuw kabinet.

Dit betekent dat de verwachting vanuit het rijk vooralsnog is dat er geen aangepaste regelgeving zal worden ingevoerd voor het voorjaar van 2022. Dit vormt een knelpunt in de effectieve(re) aanpak

¹ In de toelichting op de Model-APV is artikel 2:48a verbod op het gebruik van distikstofmonoxide (lachgas) als roesmiddel opgenomen.

² Hierdoor zou worden bewerkstelligd dat er een verbod komt om lachgas binnen of buiten het grondgebied van Nederland te brengen, bereiden, bewerken, verwerken, verkopen, verstrekken, vervoeren, vervaardigen, aanwezig te hebben of af te leveren.

van de lachgasproblematiek. Als VNG pleiten wij dan ook nadrukkelijk voor spoedige inwerkingtreding van de aangepaste Opiumwetgeving.

Gebleken is ook dat er zich op dit moment knelpunten in de handhaving kunnen voordoen doordat (strafrechtelijke) handhaving veel tijd voor de politie in beslag neemt³. Ook is er (nog) geen feitomschrijving met feitcode voorhanden die is gekoppeld aan het specifieke gebruik van lachgas. Hierdoor is het vooralsnog niet mogelijk om een bestuurlijke strafbeschikking uit te vaardigen voor overtreding van een (Model-)APV-artikel dat (onder meer) ziet op verbod van (oneigenlijk) lachgasgebruik.

Wij hebben over de knelpunten overleg gehad met de Commissie feiten en tarieven (CFT)⁴. De CFT acht openstelling van een feitcode voor de in 2020 in de toelichting op de Model-APV opgenomen voorbeeldbepaling (art.2:48a) niet wenselijk.

Deze bepaling bevat het specifieke bestanddeel 'distikstofmonoxide'. Dit brengt met zich mee dat in een strafzaak daadwerkelijk moet worden bewezen dat het ook specifiek om die stof gaat. Specifieke waarnemingen en eventuele foto's van patronen of cilinders zullen nodig zijn in het dossier. Wanneer alleen sprake is van een 'ballon' en een zwijgende verdachte zal het bewijs niet geleverd kunnen worden. Vanwege het geschetste bewijsprobleem zal daarom de genoemde voorbeeldbepaling worden geschrapt uit de Model-APV. Het advies is om, indien van toepassing, hetzelfde in de APV van uw gemeente te doen.

Het is echter wel mogelijk om een feitcode open te stellen voor (het tot voor kort facultatief opgenomen) artikel 2:74a Model- APV over openlijk drugsgebruik. Lachgas valt onder 'daarop gelijkende waar' als bedoeld in die bepaling.

Omdat feitcodes zijn gekoppeld aan de zogenaamde modelbepalingen van de Model-APV is artikel 2:74a Model-APV inzake 'openlijk drugsgebruik' omgezet van een zogenaamde *facultatieve bepaling* naar een *modelbepaling*. De tekst van de bepaling en de toelichting zijn niet gewijzigd.

De feitcode zal op 1 juli 2021 worden opengesteld en biedt gemeenten vanaf dat moment de mogelijkheid om een bestuurlijke strafbeschikking uit te vaardigen bij overtreding van artikel 2:74a Model-APV.

Uw gemeente draagt zelf de verantwoordelijkheid om de APV zodanig in te richten dat de feiten waarvoor een bestuurlijke strafbeschikking kan worden aangeboden ook als zodanig in de verordeningen zijn opgenomen. Het verdient daarom aanbeveling om (indien er afwijking is) aan te sluiten bij de tekst en de toelichting van Model-APV artikel 2:74a. (Indien in uw APV al een artikel is opgenomen dat hiermee in overeenstemming is hoeft u niets te doen).

³ Wij hebben hierover in maart jl. een afschrift van een brief van de gemeente Rotterdam gericht aan voorzitter van het College van Procureurs-Generaal ontvangen.

⁴ De feitcodes en de bijbehorende tarieven worden vastgesteld door het College van Procureurs-generaal. Zij krijgen hiervoor advies van de CFT, adviescommissie van het Openbaar Ministerie. De CFT is verantwoordelijk voor de inhoud van de 'Tekstenbundel voor misdrijven, overtredingen en Muldergedragingen'. Ook maakt de CFT 'het Feitenboekje'.

In geval van een relevante wijziging van de model-APV of model-ASV zullen deze wijzigingen daar waar nodig (en mogelijk) worden doorgevoerd in de genoemde feitenlijst.

In de bijlage is voor de goede orde nog het betreffende relevante wetgevende kader gevoegd.

Met vriendelijke groet,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

mr L.K. Geluk
Algemeen directeur

Bijlage bij ledenbrief 21/035

Omzetting in VNG model-APV van facultatieve bepaling naar modelbepaling, artikel 2:74a Openlijk drugsgebruik

Hoofdstuk 2. Openbare orde en veiligheid, volksgezondheid en milieu model-APV, Afdeling 11
Drugsoverlast:

Artikel 2:74a Openlijk drugsgebruik

Het is verboden op of aan de weg, op een andere openbare plaats of in een voor publiek toegankelijk gebouw middelen als bedoeld in de artikelen 2 of 3 van de Opiumwet of daarop gelijkende waar te gebruiken, toe te dienen, dan wel voorbereidingen daartoe te verrichten of ten behoeve van dat gebruik voorwerpen of stoffen voorhanden te hebben.

Toelichting

*Op sommige plaatsen in de publieke ruimte ervaren mensen hinder, overlast en gevoelens van onveiligheid doordat op die plaatsen drugs worden gebruikt. Een aantal gemeenten heeft daarom al enkele jaren een bepaling in de APV opgenomen waarbij openlijk drugsgebruik wordt verboden. De rechtspraak is een aantal jaren wisselend geweest, waarbij in een aantal gevallen zo'n bepaling onverbindend werd geacht omdat de rechter van oordeel was dat door de overlap met de Opiumwet (men kan immers verboden substanties niet gebruiken zonder deze – in strijd met de Opiumwet – voorhanden te hebben) de bovengrens van de gemeentelijke regelgevende bevoegdheid werd geschonden. Maar inmiddels is er een rechterlijke consensus ontstaan waarbij zo'n bepaling, omwille van de openbare orde, dus met een ander motief dan de Opiumwet, toelaatbaar wordt geacht. Zie over de betekenis van 'daarop gelijkende waar' het gestelde bij de toelichting op artikel 2:74**

**de toelichting op artikel 2:74 APV*

Bij "daarop gelijkende waar" kan bijvoorbeeld worden gedacht aan nieuwe middelen die al wel worden gebruikt (denk aan lachgas), maar nog niet op de lijst voorkomen en waartegen wel moet worden opgetreden of aan nepdrugs (bijvoorbeeld waspoeder). Het is dan van belang dit goed te motiveren.

Feitomschrijving

zoals door de Commissie Feiten en Tarieven zal worden opgenomen in het feitenboekje:

"Op of aan de weg, op een andere openbare plaats of in een voor publiek toegankelijk gebouw, al dan niet binnen een door het college of de burgemeester aangewezen gebied, op softdrugs gelijkende waar gebruiken (lachgas)"

Deze feitcode zal derhalve worden gebaseerd op art. 2:74a Openlijk drugsgebruik zoals deze nu geldt. Het artikel (in combinatie) met de bijbehorende toelichting voldoet.

Schrapping uit VNG model-APV *Voorbeeldartikel 2:48a* Lachgasverbod

Hoofdstuk 2. Openbare orde en veiligheid, volksgezondheid en milieu model-APV, Afdeling 8
Maatregelen ter voorkoming van overlast, gevaar of schade

Artikel 2:48a Lachgasverbod

- 1. Het is verboden op een openbare plaats distikstofmonoxide (lachgas) recreatief als roesmiddel te gebruiken, voorbereidingen daartoe te verrichten of ten behoeve van dat gebruik voorwerpen of stoffen bij zich te hebben, indien dit gepaard gaat met overlast of andere gedragingen die de openbare orde verstoren, het woon- of leefklimaat nadelig beïnvloeden of anderszins hinder veroorzaken.*
- 2. Het is verboden op een openbare plaats die deel uitmaakt van een door het college ter bescherming van de openbare orde of het woon- en leefklimaat aangewezen gebied distikstofmonoxide (lachgas) recreatief als roesmiddel te gebruiken, voorbereidingen daartoe te verrichten of ten behoeve van dat gebruik voorwerpen of stoffen bij zich te hebben.*
- 3. Het college kan in het aanwijzingsbesluit het in het tweede lid bedoelde verbod beperken tot bepaalde tijden.*